



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Šárky Petrové a soudců JUDr. Igora Pařízka a Mgr. Evy Drahorádové ve věci

žalobkyně: [REDACTED], narozená [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupená advokátem JUDr. Jakubem Havlíčkem
sídlem Hradec Králové, Jana Koziny 1295/2a

proti

žalované: **Simoldes Plasticos Czech s.r.o.**, IČO 035 45 695
sídlem Rychnov nad Kněžnou, Lipovka 162
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Bohuslavem
sídlem Praha 2, Churchill I, Italská 2581/67

o zaplacení 1 616 958,67 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 27. 7. 2023 č.j. 9 C 163/2021-260

takto:

Rozsudek okresního soudu **se mění** takto:

Základ nároku žalobkyně je dán ze 100 %.

O výši nároku a o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozhodnutí.

Odůvodnění:

1. Shora označeným (mezitímním) rozsudkem okresní soud rozhodl, že nárok žalobkyně je opodstatněný z 10 % (výrok I) a že o výši nároku a o náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku (výrok II).
2. Žalobkyně se žalobou na žalované domáhala náhrady bolestného, náhrady za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti, náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, náhrady za ztížení společenského uplatnění, náhrady škody na věci a náhrady nákladů spojených s péčí o své zdraví. Tvrdila, že u žalovaného pracovala na základě pracovní smlouvy uzavřené dne 12. 3. 2019 na pozici [REDAKCE], byla přidělena nejprve na pracoviště v [REDAKCE] a později na pracoviště v areálu [REDAKCE]. Dne 1. 6. 2019 jí byl v areálu v [REDAKCE] způsoben pracovní úraz, kdy do ní narazil vysokozdvizný vozík. Uvedla, že v době nárazu se pohybovala po vyznačené komunikaci pro pěší a v důsledku srážky s vysokozdvizným vozíkem byla odhozena na asfaltovou manipulační plochu. Tímto nárazem jí byla způsobena značná poranění nohy, v jejichž důsledku musela podstoupit 12 operací. Od 26. 8. 2020 byla uznána invalidní invaliditou třetího stupně, neboť její zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý a její pracovní schopnost poklesla o 70 %. Od 1. 9. 2020 pobírá invalidní důchod. Z titulu zákonného pojištění žalované obdržela od pojišťovny na náhradu škody na zdraví částečné plnění, krácené o 70 % z důvodu ze strany žalovanou tvrzeného zproštění odpovědnosti dle § 270 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce. S tímto krácením nesouhlasila. Zdůraznila, že nebyla v souvislosti se svým přidělením na pracoviště v [REDAKCE] seznámena s vnitřními předpisy žalované ani s předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (dále jen „BOZP“) a jakékoli užívání ochranných prostředků nebylo ze strany žalované vyžadováno, dodržování bezpečnostních předpisů a pokynů nebylo ze strany žalované soustavně kontrolováno. Namítala, že se tak žalovaná nemůže ze své odpovědnosti liberovat ani částečně. Žalovaná nesouhlasila s tvrzením žalobkyně stran okolností vzniku pracovního úrazu. Uvedla, že k pracovnímu úrazu došlo tak, že žalobkyně v průběhu směny telefonovala se svým manželem, vyšla před halu do prostoru pod skladovým a manipulačním přístřeškem a pokračovala v telefonickém rozhovoru. Po vyjití ze dveří šla nejprve po vyznačené komunikaci pro pěší, ale poté za stálého telefonování vybočila doprava na vyznačenou manipulační plochu pro motorové vozíky, kde ji ve vzdálenosti přibližně dva metry od vyznačené komunikace pro pěší porazil z haly vyjíždějící a couvající motorový vysokozdvizný vozík, který řídil pan [REDAKCE]. V době pracovního úrazu, na sobě žalobkyně neměla osobní ochranné pracovní prostředky, které jí byly pro tento účel ze strany žalované přiděleny, konkrétně ochranou obuv a výstražnou reflexní vestu. K pracovnímu úrazu žalobkyně tedy došlo v manipulačním prostoru mimo komunikaci určenou pro chodce. Prostor vyhrazený pro chodce je přitom na daném místě zřetelně vymezený žlutou čarou a namalovaným žlutým panáčkem, prostor vyhrazený pro jízdu vysokozdvizných vozíků je navíc doplněn cedulemi, které na pohyb těchto vozíků upozorňují. Dále uvedla, že žalobkyně v den svého nástupu do pracovního poměru k žalované absolvovala komplexní vstupní školení o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, jak dokládá záznam o účasti žalobkyně na tomto školení, byla seznámena i s vybranými pasážemi provozního řádu skladu žalované, které obsahují mimo jiné upozornění na riziko střetu s manipulačním vozíkem a na povinnost využívat pouze značené části komunikace. Podobně byla seznámena i s vybranými pasážemi dopravního řádu žalované, který rozvádí povinnost chodců pohybovat se pouze po vyznačených komunikacích pro pěší, chodnicích a přechodech. Na novém pracovišti ve výrobním závodě [REDAKCE] jí informace a pokyny byly sděleny ze strany její přímé nadřízené, paní [REDAKCE], která žalobkyni, mimo jiné, seznámila s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví při práci u dané pracovní pozice a sdělila jí, že na tomto pracovišti se vychází z obdobných postupů jako na předchozím pracovišti v [REDAKCE]. Žalovaná dále tvrdila, že pracoviště v [REDAKCE] je i pravidelně kontrolováno především ze strany nadřízených zaměstnanců, což činila v daném případě paní [REDAKCE],

a v souladu s čl. 2 Dohody o koordinaci bezpečnosti a ochrany zdraví při práci uzavřené mezi žalovaným a Škodou Auto, a. s., [REDACTED], platné od 1. 10. 2018, také zaměstnanci společnosti Škoda Auto, a.s. Dovožovala, že jsou splněny podmínky přinejmenším pro částečné zproštění se povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu. Ke krácení odškodnění zdůraznila, že porušení povinností žalobkyně bylo zcela flagrantní a především hlavní (ne-li jedinou) příčinou vzniku pracovního úrazu. Okresní soud se zabýval podmínkami zproštění se povinnosti zaměstnavatele nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela či zčásti, která vznikla zaměstnanci pracovním úrazem (§ 270 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce – dále také jen „zákoník práce“). Vyšel ze zjištění, že před uzavřením pracovní smlouvy se žalovanou byla žalobkyně proškolená o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. O svém proškolení žalobkyně dne 12. 3. 2019 podepsala záznam o vstupním školení a zácvičku na pracovišti, jehož obsahem byla i organizační směrnice o organizaci, řízení a odpovědnosti v oblasti poskytování ochranných pracovních prostředků a provozní řád skladu, kdy při pohybu bylo nařízeno využívat pouze značené části komunikace a pohyb chodců byl povolen pouze po vyznačených komunikacích pro pěší nebo po chodnících. Žalobkyně obsahu školení porozuměla. Po týdnu výkonu práce v areálu v [REDACTED], přešla žalobkyně vykonávat práci do [REDACTED]. Zde jí její nadřízená paní [REDACTED] poučila o tom, že v [REDACTED] je ruch, pohybují se zde vozíky, operátoři na kolech a další vozy naprogramované k zastavení, což vyžaduje zvýšenou opatrnost a musí se chodit po vyznačených komunikacích pro pěší. Dále jí sdělila, že je zde povinnost nosit ochranné prostředky, zejména ochrannou reflexní vestu. Okresní soud vyšel ze zjištění, že žalovaná coby zaměstnavatel žalobkyně, vyžadovala dodržování bezpečnostních předpisů svými zaměstnanci, o čemž svědčí přehledy týdenních kontrol BOZP na pracovišti v [REDACTED], a též přímá nadřízená paní [REDACTED] prováděla kontrolu nošení ochranných pracovních prostředků. K samotnému úrazu uzavřel, že při vyřizování telefonátu žalobkyně odešla z místa svého pracoviště ven před halu nejprve po vyznačené komunikaci pro pěší, ale následně mimoděk odbočila doprava na vyznačenou manipulační plochu pro motorové vozíky, kde jí porazil z haly couvající motorový vysokozdvizný vozík. Žalobkyně v tu dobu na sobě neměla ani osobní ochranné pracovní prostředky. Vycházel především z výpovědí svědků pánů [REDACTED] a [REDACTED]. Okresní soud uzavřel, že hlavní příčinou pracovního úrazu žalobkyně bylo to, že se v době pracovního úrazu pohybovala na manipulační ploše určené pro vysokozdvizné vozíky i přes výslovný pokyn své přímé nadřízené [REDACTED], a protože soustavné vyžadování znalosti a dodržování předpisů o BOZP na příčinu pracovního úrazu měly jen nepatrný vliv, rozhodl, že žalovaná je povinna nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu žalobkyně pouze z 10 %.

3. Proti uvedenému rozsudku podala žalobkyně odvolání. Namítala, že okresní soud nesprávně vyložil právní normu obsaženou v ustanovení § 270 zákoníku práce, kdy předpokladem pro (i částečné) zproštění se odpovědnosti zaměstnavatele za pracovní úraz zaměstnance je nutné kumulativní splnění podmínek shrnutých v tomto ustanovení. Okresní soud sice učinil správný závěr o tom, že ze strany žalované nebylo prokázáno soustavné vyžadování znalosti a dodržování předpisů BOZP (viz odstavec 35 napadeného rozsudku), tomuto však v rámci právního hodnocení přisoudil zcela nesprávný význam, když jej promítl toliko do procentuální výše spoluzavinění žalobkyně, namísto aby uzavřel, že žalovaná se nemůže jakéhokoliv spoluzavinění zaměstnance dovolávat. Namítala další pochybení okresního soudu ve vztahu k dalším skutkovým zjištěním. Poukázala na nesprávný skutkový závěr okresního soudu o tom, že žalobkyně byla stran bezpečnosti při pohybu v [REDACTED] řádně proškolená. Odkázala především na výpověď svědkyně [REDACTED] ohledně průběhu a délky trvání žalovanou tvrzeného proškolení. Obdobně argumentovala i ohledně proškolení v [REDACTED] s tím, že nemohlo být v jejích reálných silách vstřebat takové penzum informací během dvou hodin. Vytýkala okresnímu soudu pochybení v rámci hodnocení nehodového děje, kdy setrvala na svém tvrzení, že k úrazu došlo na hranici prostoru vyznačeného pro pěší, přímo na spojnici mezi tunelem (výjezdem z haly) a nákladním vozidlem, které svědek [REDACTED] vykládal

a nakládal. Zpochybňovala pravdivost výpovědí svědků a poukazovala i na nelogičnost tvrzení žalované o tom, že na toto místo (tvrzené žalobkyní jako místo úrazu) byla až pro potřeby ošetření přesunuta. Upozorňovala, že v den pracovního úrazu pršelo a (na základě tvrzení žalované) by tedy byla přesunuta na déšť. V tomto směru odkazovala i na dostupné fotografie zachycující záchranáře. Nesouhlasila s postupem okresního soudu, který sám bez návrhu žalované, kterou v tomto směru tížilo důkazní břemeno, inicioval výslechy svědků [REDACTED] a [REDACTED]. Rozhodnutí okresního soudu označila za nezákonné. Konečně poukazovala na zcela nesprávnou, neodůvodněnou a nepřezkoumatelnou úvahu okresního soudu o procentuálním posouzení jejího nároku, kdy mírou krácení odpovědnosti žalované se zabýval pouze v krátkém odstavci 35 napadeného rozsudku. Zdůraznila, že tato úvaha navíc představuje zjevný exces při výkladu ustanovení § 270 zákoníku práce. Navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu okresního změnil tak, že nárok žalobkyně je opodstatněný ze 100 %.

4. Žalovaná se plně ztotožnila se závěry okresního soudu a navrhla potvrzení rozsudku. Odvolání žalobkyně považovala za nepodložené, její tvrzení v něm obsažená za účelová a zkreslená. Znovu zopakovala svá předchozí tvrzení o řádném proškolení žalobkyně jednak v [REDACTED], kde prošla komplexním vstupním školením o BOZP, ale i ve výrobním závodě [REDACTED], kde byla proškolená ze strany její nadřízené [REDACTED]. Zdůraznila, že předmětné pracoviště bylo soustavně kontrolováno stran znalostí a dodržování předpisů pokynů BOZP, jak vyplynulo především z výpovědi svědkyně [REDACTED], tak i ze zápisů týdenních kontrol. Znovu popsala okolnosti pracovního úrazu a pochybení žalobkyně. Plně souhlasila s výkladem § 270 zákoníku práce, jak jej interpretoval okresní soud. V tomto směru odkázala i na judikaturu Nejvyššího soudu a odbornou literaturu.
5. Krajský soud jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu – dále jen „o. s. ř.“) po zjištění, že odvolání je přípustné (§ 201 o. s. ř.), obsahuje všechny podstatné náležitosti (§ 205 o. s. ř.) a je podáno osobou oprávněnou a včas (§ 201 a § 204 o. s. ř.), projednal odvolání u jednání (§ 214 odst. 1 o. s. ř.). Přezkoumal napadený rozsudek i jemu předcházející řízení v mezích, ve kterých se žalobkyně jakožto odvolatel domáhala jeho přezkoumání (§ 212 o. s. ř.) a přihlížel přitom i k důvodům, které nebyly v odvolání uplatněny (§ 212a odst. 1 o. s. ř.). Po provedení níže uvedených důkazů dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je opodstatněné.
6. Zprávou Škoda Auto, a.s., bylo prokázáno, že prostor venkovní manipulační plochy před skladem M8 v areálu [REDACTED] nebyl v době pracovního úrazu pokryt kamerovým systémem. V prostoru nebyla žádná kamera, která by mohla danou situaci zachytit. Zprávou Českého hydrometeorologického ústavu bylo prokázáno, že ústav nemá v lokalitě [REDACTED] žádná měření. Na základě měření a pozorování nejbližších stanic a dále na základě analýzy radarových a družicových snímků bylo v lokalitě [REDACTED] dne 1. 6. 2019 v době mezi 14:00 a 17:00 hodin zataženo. Přibližně mezi 14:15 a 16:30 pršelo. Teplota vzduchu se pohybovala kolem 22°C, v průběhu deště se ochladilo na teploty kolem 17°C. Dohodou o koordinaci BOZP bylo prokázáno, že společnost Škoda Auto, a.s., a žalovaná se v této dohodli na koordinaci bezpečnosti práce na pracovišti hala K7 - montáž. Ode dne podpisu měl koordinovat opatření k zajištění BOZP zaměstnavatel pověřený koordinací opatření BOZP, tedy společnost Škoda Auto a.s. Dohoda neobsahuje datum, kdy byla podepsána. V levém spodním rohu každého listu dohody je vytištěno: Platnost od 01. 10. 2018. V pravém spodním rohu každého listu je pak vytištěna poznámka: Kopie je shodná s originálem, u ní je podpis úřední osoby a datum 29. 6. 2019. Záписы týdenních kontrol BOZP vedoucími útvarů bylo prokázáno, že pracovníci společnosti Škoda Auto, a.s., prováděli kontrolu BOZP. Tyto kontroly byly cíleny na útvar Logistiky a zaměřovaly se především na věci umístěné v rozporu s předpisy či pokyny BOZP. Většina výstupů z těchto kontrol se týkala montážní linky I, skladu K9 a skladu M0. Žádný výstup nezachycoval kontrolu pohybu zaměstnanců mimo prostory haly či nošení výstražných vest. Každá týdenní kontrola trvala třicet minut.

Provedením důkazu – ohledáním na místě samém došlo k ohledání místa pracovního úrazu a jeho bezprostředního okolí. Místem úrazu byla venkovní manipulační plocha pro motorové vozíky pod přístřeškem skladu M8 u výrobní haly K7 výrobního závodu společnosti Škoda Auto, a.s., [REDAKCE] č.p. [REDAKCE], která je umístěna mezi vlastní výrobní halou a dvěma nosnými sloupky přístřešku. Východ z haly K7, který žalobkyně v den úrazu použila, slouží jako nouzový východ. Od tohoto vede zóna pro pěší, v níž je na zemi vyznačen žlutý panáček. [REDAKCE], specialista bezpečnosti práce a pracovního prostředí u společnosti Škoda Auto, a.s., popsal, jak se osoby mohou pohybovat v této vyznačené pěší zóně a jak se mají pohybovat na jejím konci. Upozornil, že je třeba dbát zvýšené opatrnosti s ohledem na velký provoz. Osoby, které se tu pohybují, musí mít výstražnou vestu a ochranu obuv. Na místě samém byl zaznamenán velký provoz vysokozdvížných vozíků vyjíždějících ze skladu M8. Některé z nich musely při manipulaci s nákladem najet do těsné blízkosti zóny pro pěší, dále kvůli nákladu musely jet až k plné žluté čáře ohraničující vnitropodnikovou asfaltovou komunikaci, na které stála nákladní vozidla. Výpovědi svědka [REDAKCE] bylo prokázáno, že v den pracovního úrazu couval s vysokozdvížným vozíkem z tunelu ven z haly s paletou. Couval rovně a pak mírně zatáčel doprava. Vozík je prosklený, má zpětná zrcátka, ale není na ně spoleh. Žalobkyni za sebou neviděl, ačkoliv se otáčel dozadu. Poté co došlo k nárazu, popojel dopředu asi 30-40 cm. Vystoupil, utíkal do haly vše sdělit mistrovi a zavolala se záchranná služba. Popsal místo úrazu v místě manipulační plochy pro vysokozdvížné vozíky. Doplnil, že po příjezdu policie byl venku pouze v oranžovém tričku, tedy bez výstražné vesty. Nouzový východ označil jako jeden z možných vchodů na pracoviště, který běžně pracovníci i on používají. Pokud se pracovníci či jiné osoby v prostorách, kde se stal úraz, pohybovali, pak většinou jen po únikových trasách. Svědek [REDAKCE] ve své výpovědi uvedl, že v den úrazu přijel na místo s kamionem. Když byl uvnitř haly, díval se ven tunelem a viděl žalobkyni, jak telefonuje. Stála na místě označeném pro pohyb vozíků, poznal to podle čar na zemi. Posléze připustil, že se na čáry na zemi nedíval. Samotnou srážku neviděl, neviděl ani svědka [REDAKCE] vyjíždět z tunelu. Výpovědi svědkyně [REDAKCE] bylo prokázáno, že žalobkyni v areálu [REDAKCE] ukázala pracoviště, její skříň, komponenty a vybavení potřebné k práci, seznámila ji s kolegy, ukázala, kde jsou vozíky a žlutá zábrana, za kterou musí stát, dokud tam pracuje logistika. Vesměs se jednalo o prostory haly. Žalobkyni poučila, že při práci musí mít rukavice, ochranu pracovní obuv, reflexní vestu a tričko s označením žalované. Tyto vyfasovala na personálním oddělení. Tyto zaměstnanci musí mít, i když z pracoviště odejdou. Žalobkyni poučila, že mimo halu může chodit jen po vyznačených trasách, toto jí ukazovala, když šly obě k odloučenému pracovišti. Nevěděla však, zda v rámci této rasy byly na místě nějaké vysokozdvížné vozíky. Do samotné haly ukázala žalobkyni pouze hlavní vchod, jiné cesty s ní neprocházela. Pracovníci mohli používat jiný vchod, resp. východ z haly, pokud se jednalo o únikovou cestu, tento však žalobkyni neukazovala. Poučení stran BOZP věnovala asi 15 minut. Žalobkyně se ptala, zda všemu rozumí, ale nijak ji nepřezkušovala. Telefonování během směny není zakázáno. Asi jednou týdně jezdila do [REDAKCE], vždy na ranní směnu, o víkendu nikdy. Kontrolovala pracovní oblečení. Nevzpomínala si, že by v době kontrol došlo k problému či někdo něco neudělal. Nikdy zaměstnance netestovala ze znalosti předpisů BOZP. Kontrolovala jen hlavní cestu. Místo úrazu popsala jako místo logistiky, není to prostor, kde zaměstnanci žalované provádějí kontrolu výrobků.

7. Podle ustanovení § 103 odst. 2 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení podle věty první je zaměstnavatel povinen zajistit při nástupu zaměstnance do práce, a dále

- a) při změně
1. pracovního zařazení,
 2. druhu práce,
- b) při zavedení nové technologie nebo změny výrobních a pracovních prostředků nebo změny technologických anebo pracovních postupů,
- c) v případech, které mají nebo mohou mít podstatný vliv na bezpečnost a ochranu zdraví při práci.
8. Podle ustanovení § 269 odst. 1 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen nahradit zaměstnanci škodu nebo nemajetkovou újmu vzniklou pracovním úrazem, jestliže škoda nebo nemajetková újma vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
9. Podle ustanovení § 269 odst. 4 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu, i když dodržel povinnosti vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pokud se povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela nebo zčásti nezprostí.
10. Podle ustanovení § 270 odst. 1 písm. a) zákoníku práce se zaměstnavatel se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela, prokáže-li, že vznikla tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním porušil právní, nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody nebo nemajetkové újmy.
11. Podle ustanovení § 270 odst. 2 písm. a) se zaměstnavatel zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti, prokáže-li, že vznikla v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody nebo nemajetkové újmy.
12. Odpovědnost za škodu při pracovních úrazech je vybudována na principu tzv. objektivní odpovědnosti. Shora uvedené ustanovení § 270 zákoníku práce umožňuje, aby se zaměstnavatel této své odpovědnosti za určitých, v zákoně uvedených podmínek, zcela nebo zčásti zprostil. Pro úplné zproštění je tímto důvodem buď porušení bezpečnostních předpisů (§ 270 odst. 1 písm. a/), nebo opilost zaměstnance (§ 270 odst. 1 písm. b/), jestliže byly jedinou příčinou škody. Jestliže bylo příčin škody více, a uvedené důvody byly jen jednou z těchto příčin, dochází ke zproštění jen částečnému (§ 270 odst. 2 písm. a/). Třetím důvodem zproštění, avšak jen pro částečnou liberaci zaměstnavatele, je tzv. lehkomyšlnost (§ 270 odst. 2 písm. b/). Samotná skutečnost, že zaměstnanec (nazíráno z objektivního hlediska) porušil předpisy nebo pokyny k zajištění BOZP, však ještě k liberaci zaměstnavatele z jeho odpovědnosti nedostačuje. K tomu musí být splněny dvě kumulativní podmínky. Musí být prokázáno, že postižený zaměstnanec byl s těmito předpisy nebo pokyny řádně seznámen a zároveň, že znalost a dodržování předpisů nebo pokynů byly zaměstnavatelem soustavně vyžadovány a kontrolovány. Pokud jde o řádné seznámení s danými předpisy či pokyny, pak s tím má korespondovat i zvolená forma, která musí odpovídat duševní úrovni zaměstnance a časový rozsah, který by měl být zvolen tak, aby byl zaměstnanec schopen požadovaná pravidla chování náležitě vnímat a pochopit.
13. Odvolací soud nesdílí názor soudu okresního, že žalobkyně byla ze strany žalované řádně proškolená, resp. seznámena s předpisy nebo pokyny k zajištění BOZP. Žalobkyně dne 12. 3. 2019 uzavřela se žalovanou pracovní smlouvu, na základě které měla vykonávat práci na pozici „[REDAKCE]“. Žalobkyně byla přidělena nejprve na pracoviště v [REDAKCE], posléze přešla na pracoviště v areálu [REDAKCE]. V [REDAKCE] prošla školením, jehož výstupem byl záznam o vstupním školení a zácviku na pracovišti podepsaný žalobkyní. Součástí tohoto záznamu

byly výňatky provozního řádu skladu a dopravního řádu, v nichž byla stručně popsána pravidla pohybu chodců po areálu. Tímto areálem však byla [REDAKCE]. Jak vyplývá z ustanovení § 103 odst. 2 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen zajistit „celkově“ příslušná školení o právních předpisech vztahujících se k BOZP a současně dbát na jejich dodržování. Okamžiky, kdy zákoník práce předpokládá provedení dalšího školení v oblasti BOZP, jsou kromě nástupu zaměstnance do zaměstnání také změna pracovního zařazení, změna druhu práce, zavedení nových technologií a výrobních prostředků, a dále v situacích, jež se mohou zásadně projevit v oblasti BOZP. Poté co žalobkyně přešla na nové pracoviště v [REDAKCE] již žádným školením za účelem seznámení se s předpisy či pokyny BOZP ve vztahu k tomuto změněnému pracovnímu prostředí neprošla. Ze strany žalované jakožto jejího zaměstnavatele se jí tedy nedostalo přiměřených a dostatečných informací a pokynů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, zejména formou seznámení s riziky, výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před působením těchto rizik, které se týkaly její práce a pohybu na tomto konkrétním pracovišti. Odvolací soud nepochybně, že po nástupu žalobkyně do výrobního závodu [REDAKCE], byla žalobkyně doprovázena na své pracoviště [REDAKCE]. Informace či pokyny sdělené žalobkyni touto její přímou nadřízenou však nelze, dle názoru odvolacího soudu, považovat za řádné seznámení s předpisy či pokyny BOZP ve smyslu ustanovení § 103 zákoníku práce. Sama svědkyně [REDAKCE] v této souvislosti vypověděla, že žalobkyni v areálu [REDAKCE] ukázala pracoviště, její skříň, komponenty a vybavení potřebné k práci, seznámila ji s kolegy, ukázala, kde jsou vozíky a žlutá zábrana, za kterou musí stát, dokud tam pracuje logistika. Vesměs se jednalo o prostory haly, kde žalobkyně měla pracovat (hala K7). Poučila ji, že při práci musí mít rukavice, ochranou pracovní obuv, reflexní vestu. Dále ji poučila, že mimo halu může chodit jen po vyznačených trasách. To jí však ukazovala pouze v rámci trasy vedoucí k hlavnímu vchodu do haly. Přitom si nepamatovala, zda se na této trase pohybovaly nějaké vysokozdvizné vozíky. Celé zmiňované poučení o BOZP trvalo z její strany asi 15 minut. V tomto velice krátkém časovém intervalu však žalobkyni vůbec neukázala prostor nakládky, resp. venkovní prostor před nouzovým východem haly, kde žalobkyně pracovala, a kde později došlo k jejímu pracovnímu úrazu. Jedná se přitom o prostor, kudy zaměstnanci běžně procházeli a pohybovali se tu, zmiňovaný nouzový východ standardně používali, jak ostatně potvrdila nejen svědkyně [REDAKCE], ale i svědek [REDAKCE]. Žalobkyni nikdy nebyl sdělen žádný pokyn stran zákazu se v těchto místech pohybovat. Příímá nadřízená žalobkyni s tímto prostorem vůbec neseznámila, konkrétně jí neinformovala o místech pohybu vysokozdvizných vozíků, nevysvětlila jí ani neukázala, do jakých částí v tomto prostoru mohou vozíky přejíždět, neseznámila ji, kde a jak se v těchto prostorách má pohybovat, aby předešla možnému riziku střetu s nimi. Jedná se přitom o úsek s velkou frekvencí pohybu vysokozdvizných vozíků, které vyjíždějí ze skladu M8. Po tomto výkladu se svědkyně žalobkyně pouze obecně dotázala, zda rozumí náplni práce a zda rozumí provozu, nijak ji nepřezkušovala, vědomosti žalobkyně ve vztahu k předpisům nebo pokynům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci si nijak neověřovala, a to ani ve vztahu k pohybu po daném pracovišti. V daném případě lze tedy stěží uzavřít, že by žalobkyně byla ze strany svého zaměstnavatele řádně proškolená a seznámena s předpisy a pokyny BOZP, zejména ve vztahu k pohybu po pracovišti a jeho venkovních prostorách. V tomto směru neobstojí ani námitka žalované, že požadavek na pohyb v prostoru určeném pro chodce je natolik základním pravidlem, že by jeho porušení mělo být žalobkyni vytýkáno, i kdyby s nimi řádně seznámena nebyla. Žalovaná přitom odkazovala na odbornou literaturu zmiňující případy, kdy lze zaměstnanci vytýkat porušení předpisu, se kterým sice nebyl seznámen, ale který jsou povinni dodržovat všichni bez rozdílu, ať již v zaměstnání nebo v občanském životě, jako např. povinnosti chodce v silničním provozu. Dle odvolacího soudu však nelze srovnávat povinnost chodce v běžném silničním provozu (např. zákaz přecházet vozovku na červenou) s požadavky na pohyb v prostorách areálu [REDAKCE], konkrétně ve venkovních prostorách před halou K7 a skladem M8, tedy v místě pracovního úrazu. Odvolací soud si sám

ohledáním místa úrazu ověřil, jak a nakolik přehledně jsou v daném místě označeny komunikace a jaký zde je provoz vysokozdvížných vozíků. Před nouzovým východem z haly K7 se nachází koridor vedoucí rovně od východu z haly, ohraničený na zemi vyznačenými žlutými čarami, mezi kterými jsou nakresleni dva žlutí panáčky. Tento však posléze končí, aniž by byl pěším jakkoliv naznačen další směr možnosti (bezpečného) pohybu. Přitom, jak vyplynulo z výpovědí shora slyšených svědků, pracovníci se tu pohybují zcela běžně, standardně nouzový východ z haly K7 používají. Z koridoru „pro pěší“ lze pak pokračovat doleva, doprava, popř. (částečně) rovně směrem ke žluté čáře lemující vnitropodnikovou asfaltovou komunikaci. Žádný z těchto směrů již není označen žlutým panáčkem. Cesta doprava (z pozice zády k hale K7) směřuje k manipulační ploše pro vysokozdvížné vozíky, resp. přímo do této plochy, když od této není nijak oddělena (žádnou čarou ani zákazem), jak je patrné i z fotografií místa úrazu. Na místě samém je tedy poměrně těžké se orientovat, kam, resp. kudy přesně může chodec jít, když chce opustit halu a přitom nebyt vystaven rizikům střetu s vysokozdvížnými vozíky, jejichž hustota provozu je tu značně vysoká. Nelze ani jednoznačně určit a rozpoznat, do jakých konkrétních míst tyto vozíky mohou zajet a kde už se pohybovat nesmí, když v prostoru nejsou žádné zákazové cedule. [REDAKCE], specialista bezpečnosti práce a pracovního prostředí u společnosti Škoda Auto, a.s., při ohledání na místě samém popsal, že na konci zóny pro pěší se mohou osoby pohybovat jak doprava, tak doleva, ale musejí dbát zvýšené opatrnosti. Z toho lze jednoznačně dovodit, že ani tento směr chodcům zakázán není, ačkoliv jako trasa pro ně již není nijak vyznačen. Z uvedeného je zřejmé, že pouhá obecná zmínka svědkyně [REDAKCE] o tom, že se žalobkyně má mimo halu pohybovat jen po vyznačených trasách, aniž by ji konkrétně alespoň u všech používaných východů seznámila s konkrétními cestami a směry, které může bezpečně používat, aby tím předešla střetu s vysokozdvížnými vozíky či jinou technikou a aniž by jí i konkrétněji informovala o pohybu této techniky, resp. do jakých částí venkovního prostoru tyto mohou či naopak nemohou vjíždět, není dostatečným a řádným seznámením s pokynem BOZP týkajícím se pohybu mimo pracovní halu. Nevýznamné pro posouzení věci není ani to, že pro žalobkyni, která byla v době pracovního úrazu stále jakýmsi nováčkem na pracovišti, mohl být v tomto směru matoucí i pohyb ostatních pracovníků v daném venkovním prostoru, když z výpovědi svědka [REDAKCE] bylo prokázáno, že ne vždy se pracovníci pohybovali jen po vyznačených trasách. Za těchto okolností nezbyvá než uzavřít, že ze strany žalované nebylo prokázáno, že žalobkyně byla řádně seznámena s předpisy nebo pokyny k zajištění BOZP, zejména týkající se bezpečného pohybu po pracovišti v [REDAKCE]. Jelikož nebyla splněna jedna z podmínek stanovených v § 270 zákoníku práce, která je předpokladem pro (i částečné) zproštění se odpovědnosti zaměstnavatele za pracovní úraz zaměstnance, už jen tato skutečnost by postačila k tomu, aby byl základ nároku žalobkyně seznán oprávněným ze 100 %.

14. Pro větší komplexnost však odvolací soud považuje za vhodné doplnit, že nesdílí ani názor okresního soudu, že ze strany žalované byly znalost a dodržování předpisů nebo pokynů BOZP soustavně vyžadovány a kontrolovány. Žalovaná namítala, že kontrolu a dodržování předpisů a pokynů BOZP jejími zaměstnanci prováděla jednak svědkyně [REDAKCE] a také pracovníci společnosti Škoda Auto, a.s., na základě Dohody o koordinaci BOZP, kdy výstupy z těchto kontrol jsou zaznamenány v zápisech týdenních kontrol BOZP vedoucími útvarů. Kontroly prováděné svědkyní [REDAKCE] nelze považovat za dostatečné ve smyslu § 270 zákoníku práce, a to tím spíše když tato má být jedním ze dvou předpokladů pro liberaci zaměstnavatele z jeho odpovědnosti za škodu vzniklou zaměstnanci pracovním úrazem. Výpovědi samotné svědkyně [REDAKCE] bylo prokázáno, že jakési kontroly byly z její strany prováděny asi jednou týdně, a to pouze při ranní směně, o víkendech kontrolu neprováděla nikdy. Při kontrolách se dívala, zda mají zaměstnanci žalované pracovní oblečení, na žádný problém v tomto směru si nevzpomínala, žádné oficiální výstupy z těchto kontrol nedělala. Sama nikdy zaměstnance netestovala ze znalostí předpisů či pokynů BOZP, pokud jde např.

o pohyb zaměstnanců, nikdy nekontrolovala pohyb zaměstnanců žalované v prostoru pracovního úrazu. K tomu odvolací soud znovu připomíná, že ne vždy se pracovníci v tomto prostoru pohybovali jen po vyznačených trasách, jak vyplynulo i z výpovědi svědka [REDACTED]. Odvolací soud zdůrazňuje, že ke kontrole (dle § 270 zákoníku práce) je zapotřebí takový postup zaměstnavatele, kterým bude docíleno, že znalost a dodržování zásad bezpečné práce neustane pouze na formální úrovni, nýbrž že zaměstnavatel vyvíjí skutečné úsilí, aby se podle nich postupovalo i v praxi. To mimo jiné znamená, že zaměstnavatel, respektive jeho vedoucí zaměstnanci, sledují (při vícesměnných provozech namátkově i v různých směnech), zda zaměstnanci dodržují bezpečnostní předpisy a pokyny, a že jejich případné porušení neponechají bez povšimnutí (ústní domluva, finanční postih, písemný záznam apod.). Tomu postup ze strany svědkyně [REDACTED] nenásvědčuje. Pokud jde o tvrzené kontroly ze strany společnosti Škoda Auto, a.s., pak tato společnost nebyla zaměstnavatelem žalobkyně, jemuž zákon ukládá ve vztahu k ní povinnost soustavně vyžadovat a kontrolovat znalost a dodržování předpisů nebo pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Předložená Dohoda o koordinaci BOZP je klasickou dohodou o koordinaci ve smyslu ustanovení § 101 zákoníku práce. Koordinace zaměstnavatelů v oblasti BOZP vyplývá konkrétně z odst. 3 a odst. 4 citovaného ustanovení a jedná se především o vzájemnou informovanost. Z obsahu samotné dohody nikterak nevyplývá, že by společnost Škoda Auto, a.s., byla ze strany žalované pověřena provádět za ni kontrolu znalostí a dodržování předpisů či pokynů BOZP ve vztahu k jejím zaměstnancům. Dohoda neobsahuje ani datum, kdy byla podepsána, když od tohoto data měla začít probíhat koordinace bezpečnosti práce na pracovišti hala K7 – montáž. Pouze na okraj lze uvést, že ani předloženými zápisy z týdenních kontrol BOZP vedoucími útvarů nebylo prokázáno řádné provádění kontrol na znalost a dodržování předpisů či pokynů BOZP ve vztahu k zaměstnancům žalované, a to i kdyby pověření k provádění daných kontrol Dohodou o koordinaci BOZP sjednáno bylo. Předmětné kontroly byly zaměřeny zejména na nevhodně uložené věci v rozporu s bezpečností na pracovišti. Většina výstupů se týkala montážní linky I, skladu K9 a skladu M0. Kontroly takto poměrně rozsáhlého pracoviště trvaly vždy pouze třicet minut. Žádná navíc nebyla zaměřena na pohyb zaměstnanců mimo prostory haly či na nošení výstražných vest. Žádný z těchto zápisů neprokazuje, že by společnost Škoda Auto, a.s., v důsledku jí zjištěných nedostatků v těchto zápisech uvedených, prováděla přímo u zaměstnanců žalované kontroly znalosti a dodržování předpisů nebo pokynů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci či jiná opatření, aby příště k jejich porušování nedocházelo či se tato alespoň eliminovala. Nadto nelze přehlédnout, že tyto kontroly se zaměřovaly na útvar logistiky, naproti tomu žalobkyně pracovala jako operátor kvality výroby, tedy v jiném útvaru. Z uvedeného je zřejmé, že nebyla splněna ani druhá z podmínek stanovených v § 270 zákoníku práce, která je rovněž předpokladem pro (i částečné) zproštění se odpovědnosti zaměstnavatele za pracovní úraz. S ohledem na uvedené již odvolací soud nepovažoval za nezbytné vyjadřovat se k dalším námitkám žalobkyně obsaženým v jejím odvolání.

15. Odvolací soud při jednání konaném dne 31. 1. 2024 po provedeném dokazování v rámci předvídatelnosti sdělil účastníkům své úvahy o skutkových závěrech učiněných na základě provedeného dokazování. Žalovanou poučil, že nemá za prokázaný liberační důvod dle § 270 odst. 1, 2 zákoníku práce, tedy, že nemá za prokázané, že žalobkyně byla dostatečně a řádně poučena o bezpečnosti práce a zásadách ochrany zdraví při práci v závodě Škoda Auto [REDACTED] a že by z dodržování těchto zásad byla průběžně testována a kontrolována. Žalované dal možnost doplnit případné návrhy důkazů k těmto skutečnostem v písemném závěrečném návrhu. Žalovaná v závěrečném návrhu k otázce proškolení zaměstnanců žalované s předpisy a pokyny BOZP navrhla důkazy spočívající ve výsledku svědků [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Jedná se o zaměstnance žalované, kteří u ní pracovali v době pracovního úrazu. Žalovaná navrhla jejich svědeckou výpověď k prokázání toho, že oni sami byli proškoleni z BOZP a že šlo o běžnou praxi při nástupu do pracovního poměru

k žalované, že součástí školení byly informace o povinnosti nosit ochranné prostředky a pomůcky, které jim byly řádně předány, že součástí školení byly i informace o povinnosti pohybovat se v rámci vyznačených komunikací pro pěší, a že bylo nošení ochranných pomůcek i chození pouze po vyznačené komunikaci pro pěší pravidelně kontrolováno jak žalovanou, tak pracovníky Škoda auto a.s. Odvolací soud důkaz výpověďmi těchto navržených svědků neprovedl, neboť je považoval za nevýznamné pro rozhodnutí věci. Podstatné v daném případě totiž bylo, zda došlo k řádnému proškolení žalobkyně, nikoliv ostatních zaměstnanců žalované.

16. Odvolací soud se zřetelem ke všem shora uvedeným závěrům napadený rozsudek okresního soudu podle § 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř., změnil tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

17. Jelikož předmětem odvolacího řízení byl pouze základ nároku žalobkyně, nerozhodoval odvolací soud ani o výši tohoto nároku, kdy tato bude teprve zjišťována v průběhu dalšího řízení, ani o náhradě nákladů řízení, když o těchto bude rozhodnuto až v konečném rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání (§ 237 až 238a) je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání lze podat do dvou měsíců od doručení rozsudku u Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou a rozhoduje o něm Nejvyšší soud ČR se sídlem v Brně.

Hradec Králové 28. února 2024

Mgr. Šárka Petrová v. r.
předsedkyně senátu